

דהא איתקש השבתת שאור לאכילת חמץ וכולי –

For the elimination of שאור was compared to eating חמץ, etc.

OVERVIEW

The גמרא explains that even though the פסוק states 'שבעת ימים שאור לא ימצא וגו' (and can be no doubt that perhaps the איסור of השבתת שאור begins on the day of ט"ו (and not on the previous night). The reason is that since in this פסוק the obligation of השבתת שאור was likened to אכילת חמץ and אכילת חמץ was likened (elsewhere) to אכילת מצה (איסור אכילת חמץ) begin at night, so too does the חיוב השבתת שאור begin at night. We must therefore conclude that the פסוק of י"ד is referring to a השבתת שאור that is required on י"ד. Now that we know that the איסור of השבתת שאור begins on י"ד, we might think that we can use the same היקש in reverse, to derive איסור אכילת חמץ from חיוב השבתת שאור; that just as the חיוב השבתת שאור begins on י"ד, the same should apply to איסור אכילת חמץ that it should also begin on י"ד. Our תוספות will explain that this is not correct.

בפרק כל שעה (לקמן כח,ב) יליף רבי יהודה לאוכל חמץ מו' שעות ולמעלה –

In פרק כל שעה, ר"י derives from פסוקים that one who eats חמץ on ערב פסח after six hours of the day have passed -

שהוא בלא תעשה¹ ורבי שמעון פליג עליה² –

Transgresses a לא תעשה (a prohibitive commandment), and ר"ש disagrees with him and maintains that there is no ל"ת for eating חמץ on ע"פ.

אכילת חמץ responds to an anticipated question; since we have a היקש from שאור to השבתת שאור (the פסוק states 'שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם כי כל אוכל מחמצת וגו' פסוק) which teaches us that the חיוב of השבתת שאור begins (at least) when there is an איסור אכילת חמץ (which is at night), we can use the היקש in reverse to compare איסור אכילת חמץ to השבתת שאור that just as השבתת שאור begins on חצות י"ד, similarly the איסור of אכילת חמץ also begins י"ד at חצות. The (anticipated) question is twofold;³ why does ר' יהודה require a special פסוק when it can be derived from this היקש, and why

¹ קרבן פסח (עליו) is referring to the פסח (ראה) [טז,ג] from the לא תעשה derives ר"י. which was brought בי"ד after חצות.

² Their argument there hinges on whether the three פסוקים concerning the איסור אכילת חמץ can teach us that חמץ is לימודים. עיי"ש ר"ש תוספות there (לאחר הפסח) (and ע"פ on אסור תשביתו of פסוק) and he derives it from the פסוק ר"ש it is forbidden to eat חמץ on חצות and ע"פ אחר חצות. However, according to ר"ש, there is no איסור לאו (only the עשה of תשביתו). See following footnote # 3.

³ See פנ"י who maintains that תוספות question is that there should be a לאו for אכילת חמץ on חצות. The היקש should apply the לאו of אכילת חמץ to י"ד (as well). See previous footnote # 2.

איסור does argue with ר' יהודה ר' שמעון, when there is (seemingly) a היקש which teaches us the חצות after י"ד on אכילת חמץ.

responds: תוספות

ומהכא לא מצי למילף מידי –

However, nothing can be derived from the היקש **here**, concerning an איסור for אכילת חמץ – חמץ משש שעות ולמעלה

דלא הוקשה אכילת חמץ להשבתת שאור שמשש שעות ולמעלה –

For שש שעות ולמעלה **of** השבתת שאור **was not compared to** אכילת חמץ **For**

אלא להשבתת שאור של שבעת ימים –

But rather אכילת חמץ **was compared to the** השבתת שאור **of** שבעת ימים; the היקש reads פסוק. Therefore, there is no mention of שש שעות in this פסוק. Therefore, this היקש is irrelevant to their מחלוקת concerning an איסור for אכילת חמץ משש שעות ולמעלה. It cannot be derived from this היקש.⁴

asks (a different question): תוספות

וקשה לרבי שמשון בן אברהם אמאי לא יליף כרת להשבתת שאור⁵ –

The רשב"א has a difficulty; why do we not derive that there is a כרת punishment if one did not fulfill the obligation **of** השבתת שאור. A person should be חייב כרת if he is (knowingly) in possession of חמץ on פסח –

מדאיתקש לאכילת חמץ⁶:

Since השבתת שאור **is compared to** אכילת חמץ and there is a חייב כרת mentioned in this פסוק, therefore the היקש should also require a חייב כרת if חמץ was found in one's possession. The rule is however that there is no עונש כרת for violating the חייב of השבתת שאור. תוספות does not answer this question.⁸

SUMMARY

תוספות. פסח חייב השבתת שאור to חמץ of היקש The remains with a difficulty; why do we not derive an עונש כרת for השבתת שאור from the עונש כרת of אכילת חמץ, through this same היקש?

THINKING IT OVER

⁴ See 'Thinking it over'.

⁵ See the רשב"א and אור חדש who explain the connection between the קשיא of the רשב"א and the beginning of תוספות.

⁶ Just as השבתת שאור is compared to אכילת חמץ concerning the time of the איסור, it should also be compared concerning the punishment for the איסור.

⁷ The פסוק reads שבעת ימים שאור לא ימצא בביתכם כי כל אוכל מחמץ ונכרתה וגו'.

⁸ See ש"ב ואל תעשה on a עונש כרת that we do not find (and others) who answers this question, that we do not find מילה and קרבן פסח.

⁹ י"ד on שש שעות ולמעלה from השבתת שאור to אכילת חמץ of היקש. Seemingly there is a
The פסוק states¹⁰ 'וגו' תשבתו שאור מבתכם כי כל אוכל חמץ ונכרתה וגו'. Why
cannot we use this היקש to teach us the איסור אכילת חמץ on ע"פ after חצות?!¹¹

---

⁹ See footnote # 4.

¹⁰ השבתת חמץ בי"ד בחצות וגו' תשבתו פסוק. This (בא) יב,טו.

¹¹ See the פנ"י (on the דהא בד"ה דהא and on this תוספות), צל"ח, and אור חדש.